

BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı- Soyadı	Fatma Eren	
Numarası	22435037035	
Dönemi	Güz 2024	
Anabilim Dalı	Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı	
Danışmanı	Doç. Dr. İsmail Akdoğan	
Lisansüstü Program	☐	Yüksek Lisans

SEMİNER BİLGİLERİ

Seminer Adı	Uluslararası İlişkilerde İnşacı Yaklaşım	
Seminer Tarihi ve Saati	19/ 01 / 2024	Saat: 11:00
Seminer Yeri	İTBF Z-07 nolu sınıf	

DEĞERLENDİRME

Öğrenci seminer dersinden Başarılı Başarısız bulunmuştur.

Danışman

Doç. Dr. İsmail Akdoğan

Açıklamalar:

- Başarılı görülen seminer için bu form ile birlikte seminerin "powerpoint" sunumunun her sayfaya 6 adet slayt olacak şekilde çıktısı Enstitüye gönderilir.
- Bu tutanak doldurularak, seminer tarihinden itibaren en geç 1 hafta içinde Enstitüye iletmek üzere Anabilim Dalı Başkanlığına teslim edilir.

1

Uluslararası İlişkilerde İnşacılık Yaklaşımı

FATMA EREN 22435037035

2

- ▶ Uluslararası ilişkiler teorilerinin gelişimini üç büyük tartışma şeklinde açıklamaya çalışmaktadır. Bunlar:
- ▶ 1940'lı yıllarda idealizm ile realizm arasında yaşanmış olup, temel konusunu uluslararası barışın nasıl sağlanacağı sorusu oluşturmaktadır.
- ▶ 1950-1960'lı yıllarda ise geleneksel realizm ile davranışçılar arasında yaşanmış olup, tartışmanın konusu ise Uluslararası ilişkiler teorilerinin nasıl bilimsel bir temele oturacağıdır.
- ▶ 1980'li yıllardan itibaren pozitivistler ile post-pozitivistler arasında yaşanmakta olup hâkim Uluslararası ilişkiler teorilerinin geçerliliğinin sorgulanması ve alternatif bakış açıların geliştirilmesiyle ilgilidir. (Kaya,)

3

- ▶ İnşacılık, Uluslararası ilişkiler disiplinin içine girmeden önce, düşünsel alt yapısını Nicholas Onuf oluşturmaya başlamıştır.
- ▶ İlk kez bir uluslararası ilişkiler teorisi olarak sunulması 1989'da Onuf tarafından yayımlanan With World of Our Making adlı çalışmasıyla olmuştur.
- ▶ Alexander Wendt ise uluslararası ilişkiler disiplini içerisinde inşacılık tartışmalarının merkezine 1990'ların sonunda ses getiren Social Theory of International Politics adlı kitabıyla olmuştur.
- ▶ Wendt, yayımlanmış olduğu bu kitabıyla uluslararası ilişkilere sosyal bir kuram getirmek istemiştir.

4

- ▶ Soğuk Savaşın bitmesi ile birlikte dünyada meydana gelen olaylar ve yeni sorunlar uluslararası ilişkiler disiplininin mevcut kuramlarının bu meseleleri ele almada karşı karşıya geldiği yetersizlikleri gözler önüne sermiştir.
- ▶ Soğuk Savaş sonrası dönemde, devletler ve toplumlar daha önce tecrübe edilmemiş kimlik temelli toplumsal ve kültürel çalışmaların ortasında kalmışlardır.
- ▶ Tartışılmaya başlanan bu konuların başında etnik ve dini ayrımlar, çevre sorunları, insan hakları, kültür ve kimlik gibi insan odaklı sosyal unsurlar yer almaktaydı.

5

- ▶ İnşacılığın, kısaca İnşacılığın ana vurgusu insan bilinci veya farkındalığının dünya politikasındaki yeridir. Neorealizmin ve neoliberalizmin rasyonalist kuramını reddederek, dünya politikasında sosyolojik bir perspektifi ön plana çıkarıp, normatif ve hatta materyal yapılaraya vurgu yaparak, kimliğin çıkar ve eylemlerin oluşumunda, etmen ve yapıların karşılıklı meydana gelişindeki rolü üzerinde dururlar (Arı; Kıran, 2011)

6

Devlet

- ▶ Temel aktör devlettir. Ancak var olan sistem tarafından etkilenen değil sistemi etkileyip şekillendiren aktördür.
- ▶ Devlet, rasyonalist kuramlardan farklı olarak bir veri olarak ele alınmaz ve devletlerin tek gayesinin hayatta kalmak olduğu düşünülmez. Benzer bir biçimde, devletlerin çıkar ve kimliklerinin belirli tarihsel süreçlerce şekillendirildiği kabul edilmektedir (Kaya,)
- ▶ Devletin inşa edilen ve edilmekte olan kimliklerinin var olduğunu söyler.
- ▶ Devletin çıkarı doğrudan sosyal olarak oluşan kimlikler ile ilintilidir. Yani devletlerin çıkarları kimlikleri ile oluştuğunu öne sürer.

- ▶ Wendt'e göre devletler, kimlik, çıkar ve rasyonelliğe sahip birimlerdir. Devletin uluslararasılaşması bazı özelliklerin varlığına bağlıdır. Bunlar; askerî güvenlik, ekonomik gelişme, kimliğin tanımlanması ve ortak kapasite artırımı şeklinde sıralanabilir. Ortak kimlik, uluslararası alanda kabul gören devletin kurulması anlamına gelmemektedir. Ancak devletler ortak kimliği ve yaptırımını ortaya koyarak, siyasal otoritenin uluslararasılaşmasının parçası olacaklardır (Yesevi, 2021).

Anarşi

- ▶ İnşacılığın mantığına göre anarşi kavramı aslında hiçbir devletin ya da devlet grubunun diğerleri üzerinde egemen olmadığı başka bir kural durumuna işaret etmektedir. Yani anarşi, devletlerin üzerinde ve onlara egemen olacak herhangi bir kurumun bulunmadığı anlamına gelmektedir (Kaya,).
- ▶ Anarşi devletler ondan ne anlıyorsa odur.
- ▶ İnşacı teoriler, bir sistemin sosyal yapısının eylemleri (harekete geçmeyi) nasıl olası kıldığını göstermeye çalışırlar.
- ▶ Anarşi savaşın her an çıkabileceği şeklinde yorumlanamaz. İnşacı Alexander Wendt, "Anarşi devletlerin yaptığı şeydir" derken, Kenneth N. Waltz'a göre, dünyadaki bütün devletler demokratikleşirse bile uluslararası politikamın yapısı yine de anarşik olarak kalacaktır (Arr; Kuran, 2011)

Anarşi

- ▶ Wendt, üç tür anarşi kültürü tanımlamıştır; bunlar, Hobbescu, Lockecu ve Kantçı'dır.
- ▶ Hobbescu kültürün temeli, düşmanlıktır. Devletler birbirleriyle düşmandır.
- ▶ Lockecu kültür rekabete dayanırken, Kantçı hars ise dostluğu temel almaktadır. Wendt'e göre, Lockecu kültür devletleri, bireyleştirmektedir. Ancak devletler kendi başlarının çaresine bakmak yerine, ötekine yardım etme eğilimindedirler.
- ▶ Lockecu kültür, genişletilmiş bir "benlik" hissi verdiği için bu bilinç sayesinde, güçlü bir ötekine yardım etme eğilimi doğmaktadır. Grup tehdit edildiğinde, bu grubun mensupları, kendilerini, kolektif olarak savunan bir takım olarak görecekteler ve "biz" olarak hareket edeceklerdir (Yesevi, 2021).

Kimlik ve Çıkar

- ▶ İnşacılık, kimlikleri çıkarlara göre öncelikli kabul etmektedir. Kimlik inşa etmenin dost ya da düşman başka bir aktör algısıyla sınırlı olmadığını devlet ve yapılarının karşılıklı birbirlerini inşa ettiklerini birbirleriyle etkileşim içinde olduğunu düşünmektedir.
- ▶ Kimlikler çıkarların temelini oluşturmaktadır.
- ▶ Klasik Uluslararası İlişkiler yaklaşımlardaki güç ve çıkar vurgusunu tamamen dışlamakla birlikte, konstrüktivizm temelde fikir ve kimliklerin nasıl oluşturulduğu, nasıl bir evrim geçirdikleri ve devlet davranışlarını anlamada bunların ne tip etkileri olduğu gibi konular üzerinde yoğunlaşmaktadır

- ▶ Kimliğin anlamı ve çıkarın kapsamı ise büyük oranda insanlar arasındaki paylaşılan bilgilere bağlıdır. Burada kültür, güç ve çıkar kavramları için bir olasılık koşuldur. Bundan dolayı uluslararası ilişkilerde analizler kültür ile başlamalı ve sonra güç ve çıkarlara yönelmelidir.
- ▶ İnşacılık, devletlerin kimlikleri ve çıkarlarının yanında ulus ötesi kuruluşlar ve uluslararası örgütler üzerinde de durmaktadır. İnşacılara göre, uluslararası yapı, sosyal bir yapıdır ve bu yapıya normlar ve uluslararası hukuk kuralları da dahildir. Dünya olayları ve uluslararası ilişkiler, verili değildir, değişir ve inşa edilir. İnşacılar, bilimsel yöntemleri reddetmemişler, ancak bilimsellik ile uluslararası ilişkileri açıklamamın mümkün olmadığını ileri sürmüşlerdir

- ▶ İnşacılık, toplumsal gerçekliğin verili olmadığını, inşa edildiğini belirtir. Uluslararası ilişkiler, sosyal olarak inşa edilmiştir.
- ▶ Anarşi, egemenlik, güvenlik, çıkar, iş birliği gibi kavramlar araştırılan ve sorgulanan sosyal olgulardır ve sosyal inşa sürecinde ortaya çıkmışlardır. Değişmez ve tek gerçeklik yoktur, dolayısıyla uluslararası ilişkiler tarihsel ve sosyal olarak farklı şekillerde oluşabilir. İnşacılar, değişimin, sosyal ve kültürel boyutlarını inceleyer.
- ▶ İnşacılık, devletler arasındaki ilişkileri tanımlamak ve anlamlandırmak için kolektif bilince, ortak anlayışlara, öznel arası anlamlara önem verir. Toplumsal yaşamı oluşturan şeyler maddi unsurlar değil, ortak düşünceler ve paylaşılmış bilgidir.

Kaynakça

- ▶ Arı, Ö., & Kıran, A. (2011). Uluslararası İlişkilerde Sosyal İnşacılık. Ekev Akademi Dergisi, 49-64.
- ▶ Kaya, S. (tarih yok). Uluslararası İlişkilerde Konstrüktivist Yaklaşımlar. Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 84-109.
- ▶ Yesevi, Ç. G. (2021). Uluslararası İlişkiler Bilim Dalında Sosyal İnşacılık Yaklaşımının İncelenmesi. https://www.researchgate.net/publication/348900105_Uluslararası_İlişkiler_Bilim_Dalında_Sosyal_İnşacılık_Yaklaşımının_İncelenmesi adresinden alındı